

Asia: VN/37151/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tuloverolain 20 a §:n muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Elinkeinoelämän valtuuskunta kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu tuloverolain 20 a §:n ja siihen liittyvien lakien muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta kunnioittaen seuraavaa.

Rahastosijoittaminen on tarkoitettu pitkäaikaiseksi sijoitusmuodoksi, jolloin rahastojen verokohtelu tulisi olla mahdollisimman ennakoitavaa. Ulkomaisten sijoitusrahastojen kohdalla verokohtelu on kuitenkin muuttunut viimeisen 15 vuoden aikana useamman kerran eri suuntiin. Ulkomaisia sijoitusrahastoja on kohdeltu Suomessa tietyin edellytyksin verovapaina keskusverolautakunnan antaman ennakkoratkaisun KVL:2011/21 ja sitä seuranneiden KHO:n ennakkopäätösten jälkeen. Verovapauden tarkemmat kriteerit kirjattiin lain tasolla vuonna 2020 voimaan tulleeseen tuloverolain 20 a §:ään, mutta kriteeristöä on täsmennetty tällä vuosikymmenellä sekä kansallisessa että EU-tason oikeuskäytännössä useaan kertaan. Tuloverolain 20 a §:n soveltamisesta on kertynyt muutamassa vuodessa mittava määrä oikeuskäytäntöä erityyppisten ulkomaisten rahastojen osalta.

On hyvä, että säännöstä nyt selkeytetään ja verovapauden edellytyksiä muutetaan kotimaisesta ja EU-tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenevien periaatteiden mukaisesti. Jatkovalmistelussa tulisi kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota verotuksen ennakoitavuuteen ja muutosten vaikutuksiin.

Verovapauskriteerin säätäminen

Ehdotuksen mukaan TVL 20 a §:n mukaisen verovapauden nimenomaiseksi edellytykseksi asetettaisiin muutoksen yhteydessä se, että rahasto olisi rekisteröintivaltiossaan verovapaa, käytännössä verovapaa tai läpivirtaava. Säännöskohtaisten perusteluiden (s. 38) mukaan kriteeriä arvioitaisiin aina tapauskohtaisesti.

Kuten esitysluonnoksessa todetaan, kyseistä kriteeriä on käytännössä jo sovellettu verotuskäytännössä yhtiömuotoisen ulkomaisten rahastojen verovapauden yhtenä edellytyksenä. Lisäksi kriteerin soveltamisesta on vakiintunutta verotuskäytäntöä TVL 20 a §:n säätämistä edeltävältä ajalta, jolloin TVL 20 §:n mukaisen verovapauden soveltumista ulkomaiseen rahastoon arvioitiin muun muassa asuinvaltion verokohtelun perusteella. Säännöksen tulkinnan selkeyttämiseksi ja ennakoitavuuden parantamiseksi Elinkeinoelämän valtuuskunta ehdottaa, että Verohallinto veloitetaan laatimaan verotusohjeeseensa ”valkoinen lista” niistä ulkomaisista rahastomuodoista, joiden on verotuskäytännössä jo katsottu täyttävän tämän rekisteröintivaltion verovapautusta koskevan edellytyksen.

Elinkeinoelämän valtuuskunta arvioi, että verovapauskriteerin säätäminen johtaisi eräiden Suomen verotuskäytännössä verovapaina pidettyjen kiinteistörahastojen verotuksen kiristymiseen. Kohdassa 5.2 on kuvattu muun muassa saksalaisten kiinteistörahastojen verotusta ja erityisesti veromuutosta vuonna 2024. Kuvauksen perusteella nämä kiinteistörahastot eivät ilmeisesti täyttäisi nyt ehdotettua verovapauskriteeriä, joten niiden verotus Suomessa kiristyisi.

KTI Kiinteistötieto Oy:n kevään 2026 ”Kiinteistöihin sijoittavat erikoissijoitusrahastot” -raportista ilmenee, että ulkomaisten sijoittajien sijoitukset Suomen ammattimaisella kiinteistösijoitusmarkkinalla ovat nelinkertaistuneet kuluneiden 15 vuoden aikana 36,7 miljardiin euroon. Ulkomaisten kiinteistörahastojen verovapaudella on saattanut olla vaikutusta sijoitusten määrän huomattavaan kasvuun. Tämän vuoksi jatkovalmistelussa olisi tarkemmin arvioitava nyt ehdotetun veromuutoksen vaikutuksia ulkomaisiin kiinteistörahastoihin ja Suomen kiinteistömarkkinoihin.

ELTIF-rahastot

On tärkeää, että pitkäaikaisiin kohteisiin kuten listaamattomien yritysten osakkeisiin sijoittavien ELTIF-rahastojen perustamiselta poistetaan veroesteitä. ELTIF-rahastojen tarjoaminen muille kuin ammattimaisille sijoittajille mahdollistaisi esimerkiksi säätiöiden pääomien sijoittamisen listaamattomiin yrityksiin hajautetusti ELTIF-rahastojen kautta.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan ELTIF-rahastojen verovapaudelle voitonjakoedellytystä, jonka mukaan ELTIF-rahaston tulisi jakaa osuudenomistajilleen vuosittain vähintään kolme neljäsosaa tilikauden voitostaan pois lukien realisoitumattomat arvomuutokset. Edellytyksen vaikutuksia listaamattomiin yrityksiin kuten startup-yrityksiin sijoittavien ELTIF-rahastojen kannalta ei esitysluonnoksessa ole arvioitu. Tällaisten rahastojen tilikauden voitot muodostuisivat lähtökohtaisesti listaamattomien yritysten osakkeiden luovutusvoitoista ja mahdollisista osinkotuloista. Voitonjakopakon vuoksi ELTIF-rahastot eivät voisi sijoittaa valtaosaa saamiensa sijoitusten tuotoista uudelleen uusiin startup-yrityksiin.

Budjettiriihen 1.9.2026 pöytäkirjamerkinnöissä päätettiin selvittää suomalaisen mallin luomista, jossa nuoriin kasvuyrityksiin tehtyjen sijoitusten tuotot voidaan sijoittaa uudelleen uusiin startup-yrityksiin ilman välissä tapahtuvaa verotusta. Koska ELTIF-rahastot voisivat olla osa tällaista suomalaista mallia, tulisi voitonjakoedellytyksen säätämistä harkita jatkovalmistelussa vielä uudelleen.

Lopuksi

Kun nyt lain tasolla vapautetaan ulkomaiset yhtiömuotoiset yhteissijoitusyritykset tuloverosta Suomessa, olisi vastaavasti hyvä edistää yhtiömuotoisen yhteissijoitusyrityksen säätämistä Suomeen.

Kujanpää Emmiliina
Elinkeinoelämän valtuuskunta